

Nacrt

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI
OD NASILJA U OBITELJI

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom određuje se pojam nasilja u obitelji, krug osoba koje se smatraju članovima obitelji u smislu ovoga Zakona, propisuje se način zaštite članova obitelji, te vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija.

Članak 2.

Na prekršaje s područja nasilja u obitelji primjenjuju se postupovne odredbe Zakona o prekršajima.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona obitelj čine: muž i žena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem, osobe koje su živjele zajedno u obiteljskoj ili izvanbračnoj zajednici i njihova djeca, te osobe koje imaju zajedničku djecu, posvojitelj i posvojenik, skrbnik i šticećenik.

Članak 4.

Nasilje u obitelji je:

- svaka primjena fizičke sile ili psihičke prisile na integritet osobe,
- svako drugo postupanje jednog člana obitelji koje može prouzročiti ili izazvati opasnost da će prouzročiti fizičku ili psihičku bol,
- prouzročenje osjećaja straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva,
- fizički napad bez obzira da li je nastupila tjelesna ozljeda ili ne,
- verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim nazivima i drugi načini grubog uznemiravanja,
- spolno uznemiravanje,
- uhođenje i svi drugi načini uznemiravanja,
- potpuna izolacija ili ograničavanje slobode kretanja ili komuniciranja sa trećim osobama,
- oštećenje ili uništenje imovine ili pokušaj da se to učini.

Članak 5.

Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno - obrazovne ustanove dužni su prijaviti policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu za počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti.

Vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji

Članak 6.

(1) Prekršajnopравne sankcije za zaštitu od nasilja u obitelji su novčana kazna i kazna zatvora, te zaštitne mjere.

(2) Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnopравnih sankcija je osobita zaštita obitelji, ostvarivanje i promicanje zdravog i harmoničnog života unutar obitelji, te poštivanje pravnog sustava.

Zaštitne mjere

Članak 7.

Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći slijedeće zaštitne mjere:

- a) obveznog psihosocijalnog tretmana,
- b) zabrane približavanja žrtvi nasilja,
- c) zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju,
- d) udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,
- e) osiguranja zaštite osobe izložene nasilju.

Svrha zaštitnih mjera

Članak 8.

Svrha je zaštitnih mjera da se njihovom primjenom spriječi nasilje u obitelji, osigura nužna zaštita zdravlja i sigurnosti osobe koja je izložena nasilju, te uklone okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja.

Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana

Članak 9.

(1) Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana može se izreći počinitelju nasilja u obitelji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja počinitelja ili ako

postoji opasnost da bi počinitelj mogao ponovno počiniti nasilje prema osobama iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka traje do prestanka razloga zbog kojeg je određena, ali ne može se odrediti u trajanju duljem od šest mjeseci.

(3) Ministri rada i socijalne skrbi i zdravstva donijet će provedbene propise kojima se određuje način i mjesto provođenja psihosocijalnog tretmana u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji

Članak 10.

(1) Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji može se izreći osobi koja je počinila nasilje u obitelji ako postoji opasnost da bi ponovo mogla počiniti nasilje u obitelji.

(2) U rješenju kojim sud izriče mjeru zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, sud će odrediti mjesta ili područja, te udaljenost ispod koje se počinitelj ne smije približiti žrtvi nasilja u obitelji.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(4) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju

Članak 11.

(1) Zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju može se izreći osobi koja je nasilje počinila uznemiravanjem ili uhođenjem, a postoji opasnost da bi ponovno mogla uznemirivati ili uhoditi osobe iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(3) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora

Članak 12.

(1) Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora može se izreći osobi koja je počinila nasilje prema članu obitelji s kojim živi u stanu, kući ili nekom drugom stambenom prostoru, ako sud ocijeni da postoji opasnost da bi bez provođenja ove mjere počinitelj mogao ponovno počiniti nasilje.

(2) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka dužna je odmah napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor uz prisutnost policijskog službenika.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog niti dulje od tri mjeseca.

(4) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera osiguranja zaštite osobe izložene nasilju

Članak 13.

(1) Zaštitna mjera osiguranja zaštite osobe izložene nasilju može se izreći osobi izloženoj nasilju radi njene fizičke zaštite i radi uzimanja osobnih isprava, odjeće, novca i drugih stvari koje su joj nužne u svakodnevnom životu iz kuće, stana ili drugog stambenog prostora.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka sadrži nalog policijskim službenicima da otprati osobu izloženu nasilju i štiti prilikom uzimanja njenih stvari i prati prilikom izlaska iz kuće, stana ili drugog stambenog prostora.

(3) Trajanje mjera iz stavka 1. ovoga članka određeno je vremenskim trajanjem izvršenja sudskog naloga.

Izricanje zaštitnih mjera

Članak 14.

(1) Zaštitne mjere mogu se izreći na zahtjev osobe izložene nasilju ili policije ili po službenoj dužnosti.

(2) Zaštitna mjera iz članka 7. točka a) ovoga Zakona izriče se po službenoj dužnosti.

(3) Zaštitne mjere propisane ovim Zakonom izriču se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od dvije godine računajući od dana pravomoćnosti rješenja o prekršaju ili od dana prestanka izvršenja kazne zatvora, osim ako ovim Zakonom nije određeno drugačije.

Prekršajne odredbe

Članak 15.

(1) Član obitelji koji počini nasilje iz članka 4. ovoga Zakona kaznit će se novčanom kaznom od 1.000,00 kuna do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana.

(2) Član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(3) Punoljetni član obitelji koji u nazočnosti djeteta ili maloljetne osobe počini nasilje u obitelji kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(4) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 40 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 3. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili maloljetne osobe počinitelj će se kazniti novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 40 dana.

Članak 16.

Novčanom kaznom iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona kaznit će se osobe iz članka 5. koje ne prijave policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali obavljajući svoju dužnost.

Odgovornost za nepostupanje po zaštitnim mjerama

Članak 17.

(1) Počinitelj nasilja u obitelji dužan je postupati u skladu s izrečenom zaštitnom mjerom.

(2) Osoba koja ne postupa prema izrečenoj zaštitnoj mjeri kaznit će se novčanom kaznom u iznosu koji ne može biti manji od 3.000,00 kuna niti veći od 10.000,00 kuna.

(3) Novčanu kaznu izriče sud pisanim rješenjem protiv kojeg stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana.

(4) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 18.

Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise iz članka 10., 11. i 12. ovoga Zakona o načinu provedbe zaštitnih mjera sukladno ovom Zakonu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 19.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Narodnim novinama".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI IZ KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME UREĐUJU

Nasilje shvaćamo kao čin ili propust u interakciji i dinamici međusobnih odnosa, kojim se drugoj osobi nanosi zlo, fizičko ili psihičko, upotrebom fizičke ili psihičke sile, individualno ili kolektivno.

Problematika nasilja u obitelji u hrvatskom kaznenom zakonodavstvu propisana je glavom XVI. «Kaznena djela protiv braka, obitelji i mladeži» Kaznenog zakona («Narodne novine» broj 110/97., 27/98., 50/00., 129/00. i 51/01.), odredbama članaka 118. i 362. Obiteljskog zakona («Narodne novine» broj 162/98.) te odredbama Zakona o kaznenom postupku («Narodne novine» broj 110/97., 27/98., 58/99., 112/99. te 58/02.).

U međunarodnim dokumentima problematika nasilja u obitelji uglavnom se odnosila na nasilje nad ženama. Najznačajniji međunarodni dokument koji se odnosi na prava žena je Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW, usvojena na Općoj skupštini UN-a 18. prosinca 1979.). Odredbama Konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, između ostalog, definirana je diskriminacija žena te je opsežno reguliran čitav niz prava žena, kao što su pravo na rad, zapošljavanje, državljanstvo, obrazovanje, zdravstvenu zaštitu te druga prava. Republika Hrvatska je 1992. ratificirala Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena.

Od stupanja na snagu i primjene Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku, instituti materijalnog i kaznenog postupovnog prava u odnosu na procesuiranje nasilja u obitelji podvrgnuti su od strane stručne, ali i šire javnosti, argumentiranoj kritici koja je ukazala na nužnost njihove izmjene, a sukladno temeljnim načelima Ustava Republike Hrvatske i međunarodnog prava.

U skladu s tom intencijom, odnosno u skladu s intencijom za procesuiranje nasilja u obitelji, člankom 215 a. Kaznenog zakona izričito se propisuje da će se član obitelji koji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj kazniti kaznom zatvora u trajanju od tri mjeseca do tri godine,

Uzimajući u obzir osjetljivost materije te nužnost pružanja temeljne pravne zaštite zlostavljanih, Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave je rješenjem od 27. svibnja 2002. godine (klasa: 703-01/02-01/104, urbroj: 514-04-02-01) u cilju potpune zaštite žrtava nasilja u obitelji te normativnog reguliranja predmetne materije, ustrojilo radnu skupinu za izradu Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji.

Nužnost usvajanja predloženog Zakona postoji jer praksa pokazuje da je obiteljsko nasilje često skriveno od očiju javnosti, a istovremeno devastira žrtve tog nasilja u fizičkom, emocionalnom, duhovnom i financijskom smislu.

Nasilje u obitelji predstavlja prijetnju obiteljskoj stabilnosti i negativno utječe na sve članove obitelji, posebno na djecu koja kao svjedoci nasilja trpe trajne nesagledive i nepopravljive posljedice a istovremeno iz nasilničkog modela ponašanja uče da je nasilje prihvatljiv način kako rješavati stres i probleme ili kako ostvariti kontrolu nad drugom osobom, a čime se dugoročno nastavlja isti nepoželjni krug.

Ovim Zakonom nasilje u obitelji kvalificira se kao prekršajno djelo na sveobuhvatniji, jasniji i precizniji način nego člancima 118. i 362. važećeg Obiteljskog zakona ("Narodne novine" broj 162/98). S obzirom da Nacrt konačnog prijedloga zakona o obitelji, braku i izvanbračnim zajednicama ne sadrži prekršajnu odredbu o zaštiti od nasilja u obitelji niti mjere za zaštitu žrtava od nasilničkog ponašanja, bilo je nužno to propisati ovim Zakonom.

Dakle, ovaj Zakon će precizno i sustavno regulirati problematiku nasilja u obitelji, te osigurati efikasnu i trajnu zaštitu ugroženih osoba, naglašavajući prevenciju te potom dajući i cjelovitu zaštitu žrtvama nasilja.

Uzimajući u obzir činjenicu da je Republika Hrvatska potpisala Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena te Konvenciju o pravima djeteta, koje je nedvojbeno obvezuju da u svoje pozitivno zakonodavstvo implementira zaštitu od svih oblika nasilja, pa time i obiteljskog, postoji potreba i obveza Republike Hrvatske za donošenjem posebnog zakona koji će osigurati učinkovitu provedbu navedene zaštite.

Konačni prijedlog zakona o zaštiti od nasilja u obitelji predstavlja mjeru iz djelokruga Vlade Republike Hrvatske na zaštiti braka, obitelji i mladeži, posebice uvažavajući činjenicu da Ustav Republike Hrvatske u člancima 61. i 62. propisuje da je obitelj pod osobitom zaštitom države te propisuje obvezu države da štiti materinstvo, djecu i mladež te stvara socijalne kulturne, odgojne, materijalne i druge uvjete kojima se promiče ostvarivanje prava na dostojan život.

Konačni prijedlog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji omogućava efikasnu i trajnu zaštitu ugroženih osoba, s naglaskom na prevenciji, a zatim i na potpunoj zaštiti žrtava nasilja.

U cilju sprječavanja i suzbijanja nasilja u obitelji, osim normativne aktivnosti, nužno je provoditi široku edukaciju u cilju promjene tolerantnog nazora i pasivnog ponašanja stradalnika prema nasilju. Suvremeni svijet ne smije tolerirati da dominantni član obitelji neograničeno silom uređuje odnose među članovima, niti društvo može i smije prema ovakvom nasilju imati neutralan i promatrački stav.

Konačnim prijedlogom Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji određen je pojam nasilja u obitelji, propisana je zaštita od nasilja u obitelji, privremene mjere za zaštitu oštećenika od daljnjeg nasilja, zaštitne mjere koje se mogu izricati u prekršajnom postupku i zapriječene su kazne počiniteljima nasilja.

Konačni prijedlog Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji u skladu je s preuzetom obvezom jačanja institucija i vladavine prava te sprječavanja i suzbijanja kriminala i drugih nezakonitih aktivnosti sukladni članku 75. i članku 80. glave VII. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.

II. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBA

Uz članak 1.

U članku 1. ovoga Zakona određen je sadržaj Zakona. Članak 1. izričito određuje pojam nasilja u obitelji, krug osoba koje se smatraju članovima obitelji u smislu ovoga Zakona, propisuje način zaštite članova obitelji, te vrste i svrhu prekršajnopравnih sankcija.

Uz članak 2.

U članku 2. ovoga Zakona propisano je da će se na prekršaje s područja zaštite od nasilja u obitelji primjenjivati postupovne odredbe Zakona o prekršajima.

Uz članak 3.

Ovaj članak propisuje definiciju obitelji u smislu ovoga Zakona. Pod pojmom obitelji podrazumijevaju se: muž i žena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem. Članove obitelji obuhvaćaju i osobe koje su živjele zajedno u obiteljskoj ili izvanbračnoj zajednici, osobe koje povezuju zajednička djeca, kao i posvojitelj i posvojenik, skrbnik i štíćenik. Dakle, to su i osobe koje su u posebnim međusobnim odnosima u kojima je moguće nasilje.

Uz članak 4.

Ovim člankom su propisani oblici nasilja u obitelji.

Uz članak 5.

U ovom članku propisana je obveza navedenih osoba o prijavljivanju nasilja u obitelji za koje su saznali obavljajući svoju dužnost.

Uz članak 6.

U članku 6. propisane su vrste prekršajnopравnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji. Ujedno se propisuje svrha prekršajnopравnih sankcija, koja je sadržajno, uz odgovarajuće izmjene, usklađena s odredbom članka 26. Zakona o prekršajima.

Uz članak 7.

U članku 7. taksativno se navedene zaštitne mjere koje se mogu izreći počiniteljima nasilja u obitelji. To su: mjera obveznog psihosocijalnog tretmana radi otklanjanja nasilničkog ponašanja, mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju, mjera zaštite sigurnosti osobe izložene nasilju i mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora.

Uz članak 8.

U članku 8. propisana je svrha zaštitnih mjera. Koja mjera je određena je po uzoru na definiciju svrhe zaštitnih mjera iz članka 37. Zakona o prekršajima. Zaštitne mjere teže ostvarivanju isključivo preventivnih ciljeva u primjeni sankcija. Svrha zaštitnih mjera je otklanjanje svih endogenih (unutarnjih) i egzogenih (vanjskih) čimbenika delinkventnoga ponašanja koje dovodi do nasilja u obitelji.

Uz članak 9.

U članku 9. propisana je zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana koja je propisana kao obvezatna radi odvraćanja počinitelja od sklonosti nasilju. Mjera traje dok postoje razlozi zbog kojih je određena ali najdulje do šest mjeseci. U stavku 3. propisana je obveza nadležnih ministara da u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, donesu provedbene propise kojima će pobliže odrediti način i mjesto provođenja mjera.

Uz članak 10.

U članku 10. propisana je zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji. Propisano je postupanje suda da pisanim rješenjem odredi mjesto ili područje te udaljenost ispod koje se počinitelj ne smije približiti žrtvi nasilja u obitelji. Ujedno je propisano trajanje mjere.

Uz članak 11.

U članku 11. propisana je zaštitna mjera zabrane uznemiravanja i uhođenja osobe izložene nasilju i njeno trajanje.

Uz članak 12.

U članku 12. propisana je zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora kojom je počinitelj dužan odmah napustiti stan, kuću ili drugi stambeni prostor, što će se provesti uz nazočnost policijskog službenika. Ta mjera ujedno ograničava ustavno pravo vlasništva počinitelja nasilja koji će morati napustiti stambeni prostor, ali nisu sva prava i slobode koje štiti Ustav jednake

vrijednosti. Nema sumnje da su ispred svih prava na život (članak 21. stavak 1. Ustava) i sloboda (članak 2. stavak 1. Ustava). U konkurenciji tih dvaju prava i nekih drugih koja Ustav također jamči, prednost se mora dati zaštiti prava na život. Uostalom: slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi (članak 16. stavak 1. Ustava). Kako se radi o mjeri koja će teško pogoditi počinitelja nasilja, njeno trajanje mora biti kratko - ne dulje od tri mjeseca.

Uz članak 13.

U ovom članku propisana je mjera zaštite sigurnosti osobe izložene nasilju na način da se štiti fizička sigurnost te osobe i omogućiti toj osobi nesmetano uzimanje osobnih isprava, odjeće, novca i drugih stvari potrebnih u svakodnevnom životu iz kuće, stana ili drugog stambenog prostora. Mjeru provode policijski službenici po nalogu suda.

Uz članak 14.

Zaštitne mjere mogu se izreći na zahtjev osobe izložena nasilju, policije i po službenoj dužnosti, osim zaštitne mjere obveznog psihosocijalnog tretmana koju sud izriče po službenoj dužnosti.

Uz članak 15.

U članku 15. ovoga Zakona propisane su vrste kazni: novčana kazna i kazna zatvora. Predlagatelj je odredio i propisao donju i gornju granicu novčane kazne, zbog mogućnosti njezina odmjeravanja i individualizacije u svakom konkretnom slučaju. Novčana kazna propisana je u iznosu od 1.000,00 kuna do 10.000,00 kuna. Najteža propisana sankcija je kazna zatvora za koju je, razmjerno načelu ograničenja kaznenopravne prisile, određeno da ne može biti dulja od 60 dana. U narednim stavcima sankcionirano je ponovljeno nasilje u obitelji jer to upućuje na nasilnički odnos počinitelja nasilja prema žrtvi. Stoga je neophodno potrebno slučajeve ponovljenog nasilja u obitelji propisati kao kvalificirani oblik sa predviđenom strožom kaznom.

Uz članak 16.

U ovom članku procesuirano je neprijavlivanje nasilja u obitelji od strane službene ili odgovorne osobe koje u svom svakodnevnom radu imaju saznanja o počinjenju nasilja u obitelji. Pravodobnom prijavom o nasilju u obitelji ostvarit će se potpunija zaštita osoba od nasilja u obitelji i provesti zaštita temeljnih ljudskih prava.

Uz članak 17.

U članku 17. propisana je odgovornost počinitelja za nepostupanje po izrečenim zaštitnim mjerama. Određena je opća donja i gornja granica novčane kazne koja će se izreći osobi koja postupi protivno izrečenoj zaštitnoj mjeri. Novčana kazna propisana je u iznosu od 3.000,00 kuna do 10.000,00 kuna. Propisano je da novčanu kaznu izriče sud pisanim rješenjem protiv kojeg stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana. Te da žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Uz članak 18.

U ovom članku propisana je obveza ministra nadležnog za donošenje provedbenih propisa u određenom roku.

Uz članak 19.

U članku 19. propisano je stupanje na snagu ovoga Zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provođenje odredbi ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva, osim za donošenje posebnog programa provođenja zaštitne mjere udaljenja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI IZ KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Konačni prijedlog Zakona u velikoj se mjeri razlikuje od Prijedloga Zakona zato što je predlagatelj prihvatio većinu prijedloga i mišljenja koje su u raspravi o Prijedlogu tijekom prvoga čitanja iznijeli odbori Hrvatskoga sabora, klubovi zastupnika i pojedini zastupnici.

U članku 2. brisano je da se na prekršaje s područja zaštite u obitelji primjenjuju odredbe Zakona o obitelji, te je izričito propisana primjena postupovnih odredbi iz Zakona o prekršajima.

U članku 3. na jasniji i precizniji način propisano je tko čini obitelj u smislu ovoga Zakona, tako da je izričaj «obiteljska ili izvanbračna veza», zamijenjen izričajem "obiteljska ili izvanbračna zajednica", dok je izričaj «zajedničko dijete» zamijenjen izričajem "zajedničku djecu".

U svezi članka 4. prihvaćene su primjedbe Odbora za pravosuđe, Odbora za ravnopravnost spolova te klubova zastupnika SDP-a, HSLS-a, LIBRA-e, HSP HKD-u i LS-a na način da je kod spolnog uznemiravanja brisan pristanak žrtve. Pored navedenog, u odredbi je nasilje sada definirano na jasniji i precizniji način, te su sve radnje koje obuhvaćaju nasilje u obitelji propisane alinejama.

Članci u svezi zaštitnih mjera mijenjani su pa je «mjera obveznog psihoterapijskog i psihijatrijskog liječenja» promijenjena u nazivu i sadržaju u «psihosocijalni tretman» jer se ne radi o liječenju nego tretmanu kojeg može provoditi širi krug osoba od psihijatra, kao psihologa, socijalnog radnika, socijalnog pedagoga koji ne bi bili ovlašteni ukoliko se radi o liječenju. Ujedno je sadržaj tretmana proširen uvođenjem tretmana «psihosocijalni», pa će time moći ubuhvatiti i druge oblike asocijalnog ponašanja, na koji način su prihvaćene primjedbe zastupnika J. Kosor, M. Opačić i djelomično T. Santo. Nadalje, prihvaćena je primjedba M. Rožića, te se mjera izriče po službenoj dužnosti (čl. 14. st. 2. Konačnog prijedlog Zakona).

Ujedno je propisano da će propise o provedbi mjere obveznog psihosocijalnog tretmana donijeti zajedno ministar rada i socijalne skrbi i ministar zdravstva kojom će se urediti način njenog provođenja.

Prihvaćena je primjedba Odbora za zakonodavstvo u svezi mjere zaštite sigurnosti osobe izložene nasilju. Prihvaćene su primjedbe Odbora za zakonodavstvo da treba razjasniti o kakvom se uzimanju imovine radi i tko će, i na temelju kakvih

mjerila, određivati koja se imovina smatra nužnom za žrtvu nasilja, kao i primjedbe Kluba zastupnika LIBRA-e da nije jasno što znači «za vrijeme izvršenja sudskog naloga» niti kakav je to nalog, što se njime izvršava i prema kome i u kakvoj je on vezi s mjerama za zaštitu ugroženih osoba. Svrha mu je jedino omogućiti žrtvi nasilja, koju je počinitelj istjerao iz zajedničkog doma, da se tamo vrati da bi mogla uzeti stvari koje su joj nužne u svakodnevnom životu.

Prihvaćeno je pojašnjenje predstavnika Kluba SDP-a u svezi zaštitne mjere udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora jer nitko do sada nije postavio pitanje gdje borave i gdje su sve boravile žrtve obiteljskog nasilja nakon što su pretučene nakon čina nasilja i izbačene iz stana. Isticanje zaštite integriteta pojedinca ispred je ustavnog prava vlasništva.

Prihvaćena je primjedba Odbora za ravnopravnost spolova i Kluba SDP-a u svezi članka 7., te je proširen krug osoba koje su dužne prijaviti nasilje i nomotehnički uređen i pojašnjen sadržaj samog članka propisivanjem obveze navedenih osoba.

Prihvaćena je primjedba Odbora za pravosuđe i Odbora za zakonodavstvo u svezi članka 8. stavka 3. (članak 14. stavak 3. Konačnog prijedloga Zakona) da je propisana iznimka od pravila trajanja zaštitnih mjera na način da je dopunjen izričaj "osim ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.»

Brisani su članci 16. i 17. uvažavajući primjedbe Kluba zastupnika LIBRA-e i Kluba zastupnika LS-a u svezi mjere za zaštitu prava od svih oblika nasilja. Naime, sve zaštitne mjere zajedno predstavljaju zaštitu prava od svih oblika nasilja. Izricanjem tih mjera štite se osobe izložene nasilju čime im se daje pravna zaštita.

Dodan je članak kojim je propisana obveza ministra unutarnjih poslova za donošenje provedbenih propisa i rok njihova donošenja.

Predlagatelj je uvažavajući primjedbe nomotehnički poboljšao tekst i uredio redoslijed članaka.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Nisu prihvaćene primjedbe uz članak 2. Kluba zastupnika LS-a, HSP HKDU da bi obiteljsko nasilje trebalo tretirati kao kazneno djelo jer je već regulirano Kaznenim zakonom u članku 215.a «Nasilničko ponašanje u obitelji» što je propisano upravo kao posljedica rješenja iz Obiteljskog zakona u kojem se nasilje u obitelji sankcionira kao prekršaj, ali i uvažavajući međunarodno opravdane standarde koji takvo ponašanje sankcioniraju kao kazneno djelo (Deklaracija o eliminaciji nasilja protiv žena usvojena na Generalnoj skupštini UN-a, 20. prosinca 1993.). To je propisano iz razloga sve većeg nasilja u obitelji čije su žrtve žene i djeca, stoga se ne treba propisivati pozivanje na Zakon o kaznenom postupku.

Nisu prihvaćene primjedbe uz članak 3. Kluba zastupnika LS-a, jer smatramo da je predlagatelj na jasan i precizan način definirao krug osoba koje čine obitelj. Nije

prihvaćena ni primjedba zastupnice LJ. Mintas Hodak da bi krug osoba koje čine obitelj u smislu Zakona morale živjeti zajedno, jer se nasilje događa i u obitelji čiji članovi ne žive zajedno nego su vezani posebnim međusobnim odnosima.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 4. zastupnice LJ. Mintas Hodak da se kao nasilje u obitelji ne bi smjelo niti trebalo tretirati ograničenje slobode kretanja jer se radi o temeljnom ustavnom načelu.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 5. zastupnika T. Santo iz razloga što ovaj Zakon propisuje samo posebnosti koje nisu propisane Zakonom o prekršajima.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 6. Odbora za pravosuđe kao i Kluba zastupnika HDZ-a, jer je kod kaznenog djela izričito propisan član obitelji koji nasiljem, zlostavljanjem ili osobito drskim ponašanjem dovede drugog člana obitelji u ponižavajući položaj. Za postojanje kaznenog djela potreban je visok stupanj drskosti u ponašanju počinitelja, a sama radnja kaznenog djela je dovođenje žrtve u ponižavajući položaj uz postojanje namjere što kod samog prekršaja nije potrebno.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 7. zastupnika Željka Malenovića jer je Zakonom o prekršajima izričito propisana mogućnost uhićenja i zadržavanja osobe zatečene pri počinjenju prekršaja koji se odnosi na nasilje u obitelji kada postoji osnovana bojazan da će nastaviti sa počinjenjem prekršaja sukladno članku 145. i 146. Zakona o prekršajima.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 8. Odbora za pravosuđe i Odbora za zakonodavstvo iz razloga što će se u osobito teškim slučajevima žrtvu moći zaštititi samo tako da se počinitelja nasilja privremeno udalji iz stambenog prostora u kojem živi s njom. Time će se privremeno ograničiti ustavna prava počinitelja nasilja – pravo na nepovredivost doma (članak 34. stavak 1. Ustava Republike Hrvatske) i, ako je vlasnik ili suvlasnik stambenog prostora koji će morati napustiti pravo vlasništva (članak 48. stavak 1. Ustava). Ali, nisu sva prava i slobode koje štiti Ustav jednake vrijednosti. Nema sumnje da su ispred svih pravo na život (članak 21. stavak 1. Ustava) i sloboda (članak 22. stavak 1. Ustava). U konkurenciji tih dvaju prava i nekih drugih koja Ustav također jamči, prednost se mora dati prvima. Uostalom, slobode i prava mogu se ograničiti samo zakonom da bi se zaštitila sloboda i prava drugih ljudi (članak 16. stavak 1. Ustava). Zato što se radi o mjeri koja će teško pogoditi počinitelja nasilja, njeno trajanje mora biti kratko – ne dulje od tri mjeseca.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 10. zastupnice M. Opačić jer je već propisano da se psihosocijalni tretman može primijeniti i na druge članove obitelji, što znači da mogu biti obuhvaćena i djeca.

Nije prihvaćena primjedba uz članak 14. Odbora za zakonodavstvo jer je isticanje zaštite integriteta pojedinca ispred prava vlasništva kao što je prethodno navedeno u dijelu pod IV. (Razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja iz prijedloga Zakona i razlozi iz kojih su te razlike nastale).

Nije prihvaćena primjedba uz članak 15. zastupnice LJ. Mintas Hodak (odgovornost za nepostupanje po zaštitnim mjerama) da je mjera preblaga jer Zakon

o prekršajima propisuje visinu novčane kazne koja se može izreći fizičkoj osobi, a čiji je maksimum od 10.000,00 kuna propisan kod ove odredbe.